

...

Fővárosi Ítéletábra

10.Gf.40.314/2022/18.

A Fővárosi Ítéletábra a Pivarnyikné dr. Juhász Emőke Ügyvédi Iroda (Cím18, ügyintéző: Pivarnyikné dr. Juhász Emőke ügyvéd) által képviselt Felperes1 (Cím2) I. rendű és a Felperes2 (Cím21) II. rendű felpereseknek a ügyvezető1 ügyvezető által képviselt Alperes1 (Cím1) I. rendű és a helységnévi 2. számú Ügyvédi Iroda (Cím19, ügyintéző: képviselő1 ügyvéd) által képviselt III. r. alperes (Cím4) III. rendű alperesek ellen megbízási díj megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2022. május 19. napján kelt 26.G.40.934/2020/72. számú ítélete ellen a III. rendű alperes részéről 73. sorszámon benyújtott fellebbezés és az I. rendű felperes részéről Gf/3. sorszámon benyújtott csatlakozó fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, az I. és III. rendű alperesek által az I. rendű felperes részére egyetemlegesen fizetendő perköltség összegét 3.000.000 (Hárommillió) forint + áfa összegre, továbbá 83.000 (Nyolcvanháromezer) forintra leszállítja; az eljárási illeték megfizetésére kötelező rendelkezés szerint fizetendő összeget e határozat meghozatalának napját követő 60. napig kell teljesíteni az állami adó- és vámhatóság illetékbevételi 10032000-01070044-09060018 számú számlája javára;

kötelezi az I. rendű felperest, hogy a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Hivatalának külön felhívására az abban megjelölt módon fizessen meg az államnak 10.500 (Tízezeröttszáz) forint állam által előlegezett költséget, megállapítja, hogy 157.388 (Százötvenhétezer-háromszáznyolcvannyolc) forint állam által előlegezett költséget az állam viseli;

egyebekben helybenhagyja.

Kötelezi a III. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű felperesnek 330.000 (Háromszázharmincezer) forint + áfa összegű másodfokú perköltséget;

kötelezi a III. rendű alperest, hogy 2.500.000 (Kettőmillió-ötszázezer) forint feljegyzett fellebbezési, az I. rendű felperest pedig, hogy 304.800 (Háromszáznégyezer-nyolcszáz) forint feljegyzett csatlakozó fellebbezési illetéket az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül fizessen meg az állami adó- és vámhatóság illetékbevételi 10032000-01070044-09060018 számú számlája javára.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperes első keresetével kérte 60.000.000 forint ügyvédi megbízási díj és késedelmi kamata megfizetésére kötelezni az I. rendű alperest, az ezzel valódi tárgyi keresethalmazatot alkotó második keresetével elsődlegesen az I. rendű alperes jogelődje (Alperes1 korábbi neve) és a per során megszűnt korábbi II. rendű alperes, a megszűnt Alperes2 (a továbbiakban: II. rendű alperes) között 2015. március 24-én, valamint a II. és a III. rendű alperesek között 2015. december 9-én a helységnév külterület helyrajzi szám1 helyrajzi számú ingatlanra létrejött adásvételi szerződés felperessel szembeni hatálytalanságának megállapítását, valamint a III. rendű alperes kötelezését annak tűrésére, hogy a jogerős részítéleten alapuló követelését az ingatlanból végrehajtás útján kielégíthesse. Az ehhez képest eshetőlegesen előterjesztett keresete a fenti adásvételi szerződések színleltség, illetve nyilvánvalóan jóerkölcsbe ütközés miatti érvénytelenségének megállapítására és az eredeti ingatlan-nyilvántartási állapot helyreállítására irányult.

Az elsőfokú bíróság a felperes első kereseti kérelme tárgyában a 2019. június 6-án jogerős 26.G.41.094/2015/104. számú részítéletével (a továbbiakban: részítélet) kötelezte az I. rendű alperest a felperesnek 15 napon belül 60.000.000 forint megbízási díj és ennek 2015. március 12. napjától a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt összegének megfelelő mértékű késedelmi kamata, valamint 3.810.000 forint perköltség megfizetésére. A határozat releváns jogi indokai szerint az elsőfokú bíróság bizonyítottanak találta, hogy a felperes és az I. rendű alperes jogelődje között létrejött ügyvédi megbízási szerződésben foglaltakat a felperes teljesítette, mert közreműködésével, illetve eljárásának eredményeként szerezte meg az I. rendű alperes jogelődje végrehajtási árverés útján 2012. januárjában a perbeli ingatlan tulajdonjogát, ezért a felperest a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 478. § (1) bekezdése alapján megilleti a szerződésben sikerdíjként kikötött, a perbeli ingatlan forgalmi értékének 50 %-át kitevő mértékű megbízási díj, amelynek összegét a végrehajtási eljárásban kirendelt szakértő véleménye alapján az ingatlan 120.000.000 forintos forgalmi értékéből kiindulva határozta meg.

A második kereseti kérelem tárgyában az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az I. rendű alperes jogelődje és az időközben megszűnt korábbi II. rendű alperes között a helységnév külterület helyrajzi szám1 helyrajzi számú, természetben a Cím20 szám alatti ingatlanra (a továbbiakban: perbeli ingatlan) 2015. március 24. napján létrejött ingatlan adásvételi szerződés, valamint az időközben megszűnt korábbi II. rendű alperes és a III. rendű alperes között 2015. december 9. napján ugyanerre az ingatlanra kötött adásvételi szerződés a felperessel szemben hatálytalan. Kötelezte a III. rendű alperest annak tűrésére, hogy a tulajdonát képező perbeli ingatlanból 60.000.000 forint és ennek 2015. március 12. napjától a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki

alapkamat 7 %-kal növelt összegének megfelelő mértékű késedelmi kamata erejéig a felperes végrehajtás útján kielégítést keressen. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte az I. és a III. rendű alpereseket a felperesnek 15 napon belül 6.720.840 forint perköltség, valamint az államnak külön felhívásra 1.500.000 forint kereseti illeték egyetemleges megfizetésére. Az illetékes ingatlanügyi hatóság megkeresése útján rendelkezett a perfeljegyzés ítélet jogerőre emelkedését követő törléséről.

A határozat indokolásában tényként állapította meg, hogy a perbeli ingatlant az I. rendű alperes jogelődje a 2015. március 24-i szerződéssel adta el a II. rendű alperesnek, majd azt a II. rendű alperes 2015. december 9-én a III. rendű alperesnek értékesítette, mindegyik szerződésben a vételárat 30.000.000 forintban határozták meg, a 2015. márciusi szerződés szerint a vevő a teljes vételárat a szerződés aláírásával egyidejűleg fizette meg az eladónak.

Az elsőfokú bíróság a fenti szerződések fedezetelvonó jellegét a rPtk. 203. § (1) bekezdése, valamint a fedezetelvonó szerződés egyes jogalkalmazási kérdéseiről szóló 1/2011. (VI. 15.) PK vélemény alapján vizsgálta. A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 163. § (2) bekezdése alapján a perben vitássá nem tett tények szerint állapította meg, hogy a felperes I. rendű alperes jogelődjével szembeni, a 2011. május 10-én létrejött ügyvédi megbízási szerződésből származó követelése a perbeli adásvételi szerződések megkötésekor már fennálló, sőt bíróság előtt érvényesített követelés volt, amelynek megalapozottsága és összege a jogerős részítéletre tekintettel nem tehető kétséges. A kielégítési alap elvonása körében azt vizsgálta, hogy az I. rendű alperes jogelődje a szerződéskötés idején a perbeli ingatlanon kívül rendelkezett-e egyéb vagyontárggyal. Abból indult ki, hogy az alperesek vitatására figyelemmel a rPp. 164. § (1) bekezdése és a BDT2010. 2270. számon közzétett eseti döntésben kifejtettek szerint a felperesnek kellett bizonyítani, hogy a szerződés megkötésének időpontjában fennálló igényének kielégítésére a szerződés tárgya fedezetül szolgált volna és ennek elvonása az átruházóval szembeni követelés teljesítését objektív lehetetlenné tette. Az elsőfokú bíróság ebben a körben azt tartotta jelentősnek, hogy az I. rendű alperes a perben nem kívánt arra hivatkozni, hogy egyéb vagyontárgya fedezetül szolgált a felperes követelésére, amit úgy értékelt, hogy a felperes által előadottakat nem vitatta, bizonyítást nem ajánlott fel és az egyéb vagyontárgy meglétét cáfolja egy másik ügyben sikertelen magyarországi végrehajtási eljárás is. Nem tartotta helytállónak a III. rendű alperesnek azt az érvelését, hogy a végrehajtás eredménytelensége nem igazolja a fedezetül szolgáló egyéb vagyon hiányát, mert ezzel szemben a Magyarországon folyó végrehajtási eljárásban lehetőség van az I. rendű alperes más országban található vagyontárgyainak felderítésére is és a követelés fedezetére rendelkezésre álló ismert vagyon hiánya megalapítja a fedezetelvonást. Az elsőfokú bíróság a rPp. 206. § (1) bekezdése alapján arra a következtetésre jutott, hogy az I. rendű alperes nem tudta, de nem is kívánta bizonyítani, hogy az átruházott ingatlanon kívül rendelkezett olyan egyéb vagyonnal, amely a felperes követelésére fedezetet nyújtott volna.

A fedezetelvonás körében a másik szerződő fél rosszhiszeműsége, illetve a javára szolgáló ingyenes előny vagylagos feltételek, amelyek közül bármelyik fennállása a további törvényi feltételek teljesülése mellett megalapozza a szerződés fedezetelvonó jellegét. Erre figyelemmel az elsőfokú bíróság azt vizsgálta, hogy a perbeli szerződésekből a korábbi II. rendű és a III. rendű alperes javára ingyenes előny származott-e. Ennek megítélése körében a

felperesnek abból a hivatkozásából kiindulva, amely szerint a perbeli ingatlan valós forgalmi értéke a szerződésekben kikötött vételárat jóval meghaladja, az elsőfokú bíróság figyelembe vette, hogy a végrehajtási eljárásban az ingatlan kikiáltási ára 120.000.000 forint, árverési vételára pedig beszámítással történő teljesítéssel 75.000.000 forint volt, míg a végrehajtási eljárásban kirendelt szakértő 2012. május 10-én 159.500.000 forintban állapította meg annak forgalmi értékét és az ingatlant közvetítő útján 95.000.000 forint vételáron hirdették értékesítésre.

A II. rendű alperes számlavezető pénzintézetétől beszerzett bankszámla-kivonatok adatai – amelyek szerint a szerződéskötéskori nyitó egyenleg nulla forint volt és később sem volt a bankszámlán a vételárat megközelítő nagyságrendű pénzösszeg – , valamint tanú1 a II. rendű alperes egykori ügyvezetőjének tanúvallomása alapján az elsőfokú bíróság nem látta megállapíthatónak, hogy a II. rendű alperes a 30.000.000 forint vételárat a szerződésben foglaltak szerint megfizette az I. rendű alperesnek. tanú1 tanúvallomásából – amely szerint a vételárat saját erőből finanszírozta – az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy amennyiben az ügyvezető magánszemélyként vette meg az ingatlant, nincs adat arra, hogy azt a II. rendű alperes tőle bármilyen módon megszerezte volna. Megjegyezte, hogy a gazdálkodó szervezetek közötti nagyobb összegű pénzforgalom lebonyolítása a jogszabályok szerint banki átutalással történhet, a II. rendű alperes bankszámlakivonatai pedig a vételár ilyen módon történő teljesítését cáfolták. Az elsőfokú bíróság mindezekből arra a megállapításra jutott, hogy a II. rendű alperesnek nem lehetett fedezete az ingatlan megvásárlásához, valamint tanú1 tanú által előadott módon való esetleges vásárlás körülményeit és a vételár biztosítását egyéb peradatok nem támasztották alá. A végrehajtási eljárásban készített értékbecslésekből, szakértői véleményből és az ingatlanközvetítőnél megadott irányárból az elsőfokú bíróság azt is megállapította, hogy a 2015. március 24-i adásvételi szerződésben rögzített 30.000.000 forint vételár lényegesen alacsonyabb, mint az ingatlan szerződéskötéskori, de már 2012. évben is a szakértő által megállapított forgalmi értéke. Mindezekből arra a következtetésre jutott, hogy az I. rendű alperessel kötött adásvételi szerződésből a II. rendű alperesnek ingyenes vagyoni előnye származott.

A II. és a III. rendű alperesek közötti szerződésből a III. rendű alperesre származó ingyenes vagyoni előny vizsgálata körében idézte tanú4 (a III. rendű alperes egykori tulajdonosa) és tanú3 (a III. rendű alperes ügyvezetője) vételár megfizetésére vonatkozóan tett tanúvallomását, amely szerint azt euróban egy összegben utalták át a könyvelésben 2015. decemberében tanú6 befizetéseként megjelenő 40.000 euróból. Az elsőfokú bíróság a tanúvallomások mérlegelésével arra a következtetésre jutott, hogy a III. rendű alperes korábbi cégvezetői a vételár fedezetére nem tudtak nyilatkozni, mert tanú6 – akire tanú3 a fedezet forrásaként hivatkozott – egyértelműen azt állította, hogy a vételárat nem ő biztosította, ilyen összegű saját vagyonnal nem rendelkezett. A II. rendű alperes felszámolójának nyilatkozata szerint az ügyvezető nem tett eleget az iratanyag-átadási és vagyonszámolási kötelezettségének, így okiratok hiányában nem lehetett megállapítani, hogy a III. rendű alperes részéről történt-e vételár fizetés és milyen összegben. Az elsőfokú bíróság mindezekből arra a következtetésre jutott, hogy a II. rendű alperessel megkötött szerződésből a III. rendű alperesre nézve is ingyenes előny származott, mert a rendelkezésre álló adatokból ítéleti bizonyossággal nem lehetett azt megállapítani, hogy a vételárat ténylegesen megfizette-e vagy sem. Az I. és a II. rendű alperesek közötti szerződés kapcsán kifejtett indokokra

visszaulva megjegyezte, hogy a II. és a III. rendű alperesek szerződésében kikötött vételár is lényegesen alacsonyabb az ingatlan akkori valós forgalmi értékénél.

Az elsőfokú bíróság a fentiekből arra a következtetésre jutott, hogy a fedezetelvonó ügylet törvényi feltételei megvalósultak, az I. és a III. rendű alperesek az adásvételi szerződések megkötésével elvonták a felperes részére utóbb jogerős részítélettel megítélt és előadása szerint még meg nem térült követelés kielégítési alapját.

Az ingatlan forgalmi értékének az elsőfokú bíróság azért is jelentőséget tulajdonított, mert álláspontja szerint az I. és a III. rendű alperesek a vagyontárgy szerződéskötés kori értékének erejéig tartoznak helytállni. Ebből a szempontból a végrehajtási eljárásban a becsérték meghatározásának alapjául szolgáló szakvéleményben megjelölt forgalmi értéket vette irányadónak, mert a peres felek szakértő kirendelését nem indítványozták, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (a továbbiakban: NAV) III. rendű alperes által hivatkozott érték-meghatározását pedig a szakvéleményben foglaltakra és a végrehajtási eljárásban rendelkezésre álló egyéb adatokra figyelemmel nem tartotta elfogadhatónak. Megállapította, hogy az ingatlan forgalmi értéke a felperes igényét meghaladja, ezért a III. rendű alperest a jogerős részítélettel megítélt követelés ingatlanból való kielégítésének tűrésére kötelezte a perköltséget kivéve, mert álláspontja szerint a tűrésre kötelezés a per főtárgyához, vagyis az adásvételi szerződés hatálytalanságához kapcsolódik, a járulékos igény kapcsán fogalmilag kizárt a tűrésre kötelezés. A fedezetelvonásra alapított kereset megalapozottsága miatt a felperes eshetőlegesen előterjesztett érvénytelenségi keresetét nem vizsgálta.

A pervesztes I. és III. rendű alpereseket a rPp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a feljegyzett kereseti illetékből és a felperes jogi képviselőének ellátásával felmerült, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 3. § (2) bekezdés a) pontjára utalással, de a megbízási szerződésben foglaltak szerint megállapított ügyvédi munkadíjból álló perköltség megfizetésére.

A III. rendű alperes fellebbezésében elsődlegesen kérte az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését a rPp. 252. § (2) és (3) bekezdései alapján, másodlagos fellebbezési kérelme az elsőfokú ítélet keresetnek helyt adó rendelkezéseinek megváltoztatására és a kereset teljes elutasítására, míg harmadlagos kérelme a felperes részére megítélt elsőfokú perköltség 2.540.000 forintra való mérséklésére és mindegyik fellebbezési kérelméhez kapcsolódóan a felperes másodfokú perköltségben marasztalására irányult.

Elsődleges fellebbezési kérelmét elsősorban arra alapította, hogy az elsőfokú bíróság nem tett eleget a rPp. 3. § (3) bekezdése szerinti tájékoztatási kötelezettségének, mert a kiadott tájékoztatás szerint kizárólag a felperes volt a bizonyításra köteles fél és a bíróság nem közölt olyan tényeket, amelyeket az I. és a III. rendű alpereseknek kellett volna bizonyítaniuk. Ehhez képest első alkalommal az ítéletben fejtette ki, hogy a rPp. 164. § (1) bekezdése szerint az I. rendű alperesnek kellett volna bizonyítania, hogy a szerződéskötés idején a felperes

követelésének fedezetéül szolgáló egyéb vagyontárggyal vagy megtakarítással rendelkezett, amelyre az I. rendű alperes nem kívánt a perben hivatkozni, illetve nem bizonyította. A III. rendű alperes álláspontja szerint egyébként a bíróság tájékoztatásával egyezően a felperesnek kellett volna bizonyítani, hogy az I. rendű alperesnek a perbeli ingatlanon kívül nem volt olyan vagyona, amelyből a követelését kielégíthette volna. Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú ítélet [71] pontjában a bíróság tényként rögzítette, hogy a felperes nem vitatta a III. rendű alperesnek azt az állítását, hogy az I. rendű alperes egyéb vagyona fedezetet nyújtott a követelésére, ezért az elsőfokú bíróságnak ezt nem vitatott tényként kellett volna értékelnie és nem állapíthatta volna meg a perbeli szerződések fedezetelvonó jellegét.

Az elsőfokú ítélet indokolását hiányosnak tartotta, mert az elsőfokú bíróság nem jelölte meg és az ítélet tényállásában sem rögzítette azt a magyarországi végrehajtási eljárást, amelynek sikertelenségére hivatkozva megállapította a fedezetelvonást. Az elsőfokú bíróság érvelésével szemben az I. rendű alperes nemzeti név cég, gazdasági tevékenységét elsősorban országnévben végzi és vagyona jelentősebb része is itt található, amely vagyon vonatkozásában a felperes bizonyítást nem terjesztett elő. Mindezekből arra a következtetésre jutott, hogy a felperes nem bizonyította a fedezetelvonó szerződéseknek azt a tényállási elemét, hogy az igény keletkezésének időpontjában a kötelezett egyéb vagyona fedezetet nyújtott-e a követelésére, amely tény bizonyíthatatlansága miatt az elsőfokú bíróságnak a keresetet szintén el kellett volna utasítania.

Megjegyezte, hogy az elsőfokú bíróság a további törvényi feltételek körében kizárólag az ingyenességet vizsgálta, a rosszhiszeműsége nézve az ítélet megállapítást nem tartalmaz. A fellebbezésében azt sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság anélkül jutott arra a következtetésre, hogy a II. és a III. rendű alperesek számára a perbeli szerződésekből ingyenes előny származott, hogy meghatározta volna az ingatlan 2015. évi értékét, csupán megállapította, hogy a vételár a forgalmi értéknél lényegesen alacsonyabb. Hangsúlyozta, hogy az ingatlan forgalmi értékének megállapítása szakkérdés, így az elsőfokú bíróság szakértői vélemény nélkül nem hozhatott volna a fenti kérdésben döntést. Ezen felül az elsőfokú bíróság azt is kifejtette, hogy az I. és III. rendű alperesek helytállási kötelezettsége az ingatlan 2015. évi értékének megfelelően határozható meg, de ebben a körben is több korábbi értékmeghatározásra hivatkozik, azonban nem egyértelműsíti, hogy melyiket tekinti irányadónak. Álláspontja szerint abból, hogy több ingatlanforgalmi szakértő különböző értékekre vonatkozó megállapításokat tett, nem következik, hogy a szakvéleményekben foglaltak 4-6 év elteltével is valós értékviszonyokat tükröznek. Ez a következtetés vonható le a 25/1997. (VIII. 1.) PM rendelet 5. §-ából is, amely szerint a hitelbiztosítéki érték meghatározásához a szakvéleményben javasolt érték legfeljebb 90 napig fogadható el. Az ingatlan értékének csökkenése életszerű lehetőség különös figyelemmel arra, hogy az ingatlant rendeltetésszerűen használó társaság cégjegyzékből való törlését követően a tulajdonosok nem foglalkoztak a karbantartással, felújítással, amelyből okszerűen következik, hogy 2015. évre az ingatlan állapota tovább romlott, amelyet a NAV határozat részletesen dokumentált is. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe azt a hivatkozását, hogy a perbeli adásvételi szerződések időpontjára vonatkozó értékmegállapítást tartalmazó szakértői vélemény nem áll rendelkezésre, ugyanakkor a NAV illetékkiszabó határozatait az azokban rögzített forgalmi érték tekintetében bizonyítékként nem értékelte és a mellőzés megfelelő okairól sem adott számot.

Harmadlagos fellebbezési kérelmét arra alapította, hogy a felperes részére megítélt perköltség eltúlzott, annak mérséklésének van helye az IM rendelet 2. § (2) bekezdése alapján egyrészt abból az okból, hogy nem volt indokolt a jogi képviselő igénybevétele, mert a felperes a pervitelhez szükséges jogi ismeretekkel rendelkezik, másrészt a megbízási szerződésben kikötött óradíj az IM rendelet 3. § (3) bekezdésében meghatározott összeghez képest a szerződéskötés időpontjában is magas összegnek tekinthető. Azt nem vitatta, hogy a felperes képviselője a tételes kimutatásban szereplő ügyvédi tevékenységek többségét elvégezte, a ráfordított időt ennek ellenére is eltúlzottnak találta, a tanúval folytatott levélváltást indokolatlannak tekintette és nem tartotta a megbízási szerződésből levezethetőnek a tárgyalások megkezdett óránként való elszámolását. Mindezek alapján a képviselő időráfordítását 100 órában, az óradíj összegét pedig 20.000 forintban találta elfogadhatónak. Érvelése szerint ezenfelül az alpereseket költségátalány viselésére nem lehet kötelezni, mert egyrészt az óradíjra vetített költségátalány nem felel meg az IM rendelet 2. § (1) bekezdés b) pontjában írt, a költségtérítésként felszámolható összegre vonatkozó rendelkezésnek, másrészt a felperes a készkiadások indokoltságát, tényleges felmerülését és a jogi képviselő részére történt megfizetését nem igazolta.

Az I. rendű felperes csatlakozó fellebbezésében kérte az elsőfokú ítélet keresetet elutasító rendelkezésének megváltoztatását és a III. rendű alperes kötelezését annak tűrésére, hogy a jogerős részítélettel javára megítélt 3.810.000 forint perköltség erejéig is a perbeli ingatlanból végrehajtás útján kielégítést kereshessen. Csatlakozó fellebbezését azzal indokolta, hogy miután a perbeli ingatlan már a III. rendű alperes tulajdonában van az elsőfokú bíróságnak a jogerős részítélettel megítélt perköltség tekintetében is le kellett volna vonnia a szerződés relatív hatálytalanságának jogkövetkezményeit és e tekintetben is tűrésre kellett volna köteleznie a III. rendű alperest.

Az I. rendű felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet keresetnek helyt adó rendelkezésének helybenhagyására és a III. rendű alperes másodfokú perköltségben marasztalására irányult, mert álláspontja szerint az elsőfokú bíróság eljárási szabályt nem sértett és a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelésével az anyagi jogszabályoknak megfelelő érdemben helyes döntést hozott.

A bizonyítási kötelezettségről való tájékoztatást érintően a fellebbezési érvelést értelmezhetetlennek és ellentmondásosnak találta, mert az elsőfokú bíróság a rPp. 3. § (3) bekezdésének megfelelően adott ki tájékoztatást arról, hogy a fedezetelvonás valamennyi – köztük a III. rendű alperes által kifogásolt – tényállási elemének a bizonyítására is az I. rendű felperes köteles. Az ellenbizonyítás lehetőségéről való tájékoztatási kötelezettség az elsőfokú bíróságot az I. és a III. rendű alperesek nyilatkozatának hiányában nem terhelte. A III. rendű alperes alaptalanul állítja, hogy a bizonyítási kötelezettségének az I. rendű alperes országnévban található vagyona tekintetében nem tett eleget, mert az I. rendű alperes ellen országnévban folyó végrehajtási eljárás adatait rögzítő okirattal igazolta, hogy az I. rendű alperesnek országnévban fellelhető bankszámlája nem volt, gépjárművel, ingatlantulajdonnal nem rendelkezett, melyre tekintettel a követelés behajtása eredménytelen volt. Az I. és a III.

rendű alperesek a fenti végrehajtói okiratban foglaltakra nyilatkozatot nem tettek, ezért az elsőfokú bíróságot ezzel kapcsolatosan további tájékoztatási kötelezettség nem terhelte, az eljárásjogi következményeket a bizonyítékok rPp. 206. § (1) bekezdése szerinti mérlegelése körében, illetve a rPp. 141. § (2) és (6) bekezdéseiben foglaltak szerint kellett levonnia. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság a rPp. szabályainak megfelelően állapította meg, hogy az I. rendű alperes nem kívánta a perben bizonyítani, hogy a perbeli ingatlanon kívül rendelkezett olyan egyéb vagyonnal, amely az I. rendű felperes követelésére fedezetet nyújtott volna. A III. rendű alperes megtévesztő hivatkozásával szemben az elsőfokú bíróság az egyéb vagyon megléte tekintetében nem tett olyan megállapítást, hogy az I. rendű felperes a III. rendű alperes erre vonatkozó tényállítását nem vitatta, az elsőfokú ítélet idézett része nem az elsőfokú bíróság megállapításait foglalja magába. A fellebbezésben foglaltakkal szemben az elsőfokú bíróság nem magyarországi végrehajtási eljárásra hivatkozott az ítéletében, így azt meg sem kellett jelölnie, hanem csupán azt fejtette ki, hogy egy esetleges magyarországi végrehajtás esetén is lehetőség lett volna a más országokban található vagyon felderítésére.

Az I. rendű felperes álláspontja szerint az ingatlan forgalmi értékével kapcsolatos fellebbezési hivatkozások ellentétben állnak a III. rendű alperes korábbi nyilatkozataival, amely szerint a felperesi igény összecszerúségét és bizonyítottságát az elsőfokú eljárásban nem vitatta. Az elsőfokú bíróság a jogerős részítéletben – miután az általa elfogadott értékmeghatározással szemben az I. rendű alperes bizonyítást nem ajánlott fel – az ingatlan sikerdíj számítása alapjaként szolgáló forgalmi értékét a végrehajtási eljárásban meghatározott becsérték összegében, 120.000.000 forintban határozta meg, amely jogerős határozatban megállapított tényként a rPp. 229. § (1) bekezdéséből következően nem lehet vitássá tenni. A NAV illetékkiszabó határozata – amely csak az illetékes ügyintéző szakképzettség hiányában megtett javaslatának minősül – egyébként sem lett volna alkalmas a szakértői véleményekben foglaltak megdöntésére vagy kétségesse tételére. A III. rendű alperes hivatkozásával ellentétben az ingatlan állapotában a szakértői vizsgálatok között nem következett be változás és az I. rendű alperes képviselője által megbízott ingatlanforgalmi szakértő értékelte az ingatlant 159.500.000 forintra 2012. május 10-én, majd azt szintén az I. rendű alperes képviselőjének megbízásából a perbeli szerződésekben kikötött vételár mintegy háromszorosáért hirdették eladásra a II. rendű alperes részére történt értékesítést követően is. Az I. rendű felperes álláspontja szerint a fedezetelvonás szempontjából éppen annak van meghatározó jelentősége, hogy egy korábban még közel 160.000.000 forintra értékelt és később 95.000.000 forintért folyamatosan hirdetett ingatlant hogyan ruháztak át több ízben is az értékének töredékéért, amelyre a III. rendű alperes sem az elsőfokú eljárásban, sem pedig a fellebbezésében nem adott választ.

A perköltségre vonatkozó fellebbezés kapcsán kiemelte, hogy az ügyvédi munkadíjat a megbízási szerződés alapján 105 óra 20 perc tételes elszámolással kimutatott időráfordítás és a szerződésben kikötött 30.000 forint + áfa összegű óradíj, illetve 20 %-os áfa költségátalány figyelembevételével számította fel és az elsőfokú bíróság ennek megfelelően állapította meg, amely arányban áll az elsőfokú eljárásban kifejtett ügyvédi munka mértékével és minőségével. A munkadíj mérséklésére az IM rendelet 2. § (2) bekezdése csak kivételesen ad elvi lehetőséget, amely a perbeli esetben nem áll fenn, mert a munkadíj alapjául szolgáló képviseleti tevékenységet elvégezte, a tárgyalásokon felkészülten jelent meg, a bíróság felhívásaira mind a tárgyalásokon, mind pedig azon kívül írásbeli beadványokban

nyilatkozatokat tett úgy, hogy a III. rendű alperes pervitele folyamatos jogi reagálást kívánt meg a képviselőjétől. A képviselő mindent megtett a hatékony és megfelelő képviselet érdekében, helytálló jogi érvekre épülő nyilatkozatokat tett, amelyet a keresetnek helyt adó döntés is alátámaszt.

A felperes az I. és a III. rendű alperesekkel szembeni követelését a másodfokú eljárás alatt 2023. február 28-án a Felperes2ra engedményezte, amely társaság az önkéntes perbelépés és a 2023. április 19. napján jogerős Gf/8. sorszámú végzés alapján a perben II. rendű felperesként vesz részt.

A Fővárosi Ítéltábla a rPp. 256/A. § (1) bekezdés f) pontja és (4) bekezdése alapján tárgyaláson kívül eljárva teljes terjedelmében bírálta felül az elsőfokú bíróság ítéletét [rPp. 228. § (4) bekezdés], mert a III. rendű alperes fellebbezése az I. és a III. rendű alperesek közötti, a rPp. 51. § (1) bekezdés a) pontja szerint minősülő pertársaságra figyelemmel a rPp 52. § (1) bekezdése alapján a nem fellebbező I. rendű alperesre is kihatott.

A Fővárosi Ítéltábla a III. rendű alperes fellebbezését a per főtárgya tekintetében alaptalannak, a perköltséget érintően részben alaposnak, míg az I. rendű felperes csatlakozó fellebbezését alaptalannak találta.

A Fővárosi Ítéltábla mindenekelőtt kiemeli, hogy a 2015. március 24-én és 2015. december 9-én megkötött perbeli szerződésekre a 2013. évi CLXXVII. törvény (Ptk.) 1. § a) pontja alapján a 2014. március 14-én hatályba lépett Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényt (a továbbiakban: Ptk.) kellett alkalmazni. Az elsőfokú bíróság ezért a Ptk. hatálybalépése után létrejött perbeli jogviszonyokra tévesen alkalmazta a rPtk. rendelkezéseit, ez azonban a tájékoztatási kötelezettséget érintően eljárásjogi szabálysértést nem vont maga után és az ügy érdemi elbírálására sem hatott ki, mert a Ptk. jelen per elbírálása szempontjából releváns 6:120. § (1) bekezdése a fedezetelvonó szerződés törvényi tényállási elemeit és az ahhoz fűzött relatív hatálytalanság szankcióját a rPtk. 203. § (1) bekezdésével egyezően határozza meg és a 1/2014. Polgári jogegységi határozat 1. pontja szerint a fedezetelvonó szerződés egyes jogalkalmazási kérdéseiről szóló 1/2011. (VI. 15.) PK véleményt – a jelen per elbírálása szempontjából jelentőséggel nem bíró 8. pontban foglaltak kivételével – a Ptk. alkalmazása körében is megfelelően irányadónak kell tekinteni. A Ptk. 6:120. § (4) bekezdésében foglalt, a rPtk. szabályaitól az ingyen szerző helytállási kötelezettsége tekintetében alapvetően eltérő rendelkezésnek azért nem volt jelentősége, mert az ingatlant a III. rendű alperesnek elidegenítő II. rendű alperes már nem állt perben.

Az elsőfokú ítélet rPp. 252. § (2) és (3) bekezdései alapján való hatályon kívül helyezésére a következők miatt nem volt lehetőség. Az elsőfokú bíróság a bizonyítási terhet a rPp. 164. § (1) bekezdésének megfelelően határozta meg és erről – beleértve a bizonyítás sikertelenségének jogkövetkezményeit is – a rPp. 3. § (3) bekezdésének megfelelően tájékoztatta a feleket két alkalommal is (26.G.41.094/2015/109. számú tárgyalási

jegyzőkönyv 2. oldal, 26.G.40.934/2020/10. számú tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldal), amely szerint a fedezetelvonó szerződés valamennyi törvényi tényállási elemének és ebben a körben a követelés fedezetül szolgáló egyéb vagyoni hiányának bizonyítására az I. rendű felperes volt köteles. A III. rendű alperes fellebbezésben kifejtett álláspontja szerint is az előbbi tény az I. rendű felperesnek kellett bizonyítani, ezért alaptalanul hivatkozott a rPp. 3. § (3) bekezdésének megsértésére.

A perbeli ingatlanon kívüli egyéb vagyontárgy meglétének bizonyításáról erre vonatkozó konkrét tényállítás hiányában az alperesek részére tájékoztatást nem kellett adni. A bizonyítás elrendelését és az erről való tájékoztatást értelemszerűen minden esetben meg kell előznie a tények állításának, mert a rPp. 163. § (1) bekezdéséből következően bizonyítás csak a per elbírálása szempontjából releváns tények megállapítása érdekében folytatható le. Az alperesnek a rPp. 139. §-ából következő kötelezettsége szerint a védekezésének alapjául szolgáló tényeket és ezek bizonyítékait kell előadni, az I. rendű alperes azonban nem tett tényállítást arra nézve, hogy a szerződés megkötésekor a perbeli ingatlanon kívül egyéb vagyontárggyal rendelkezett, a II. rendű alperessel kötött szerződés fedezetelvonó jellegét azon az alapon tette vitássá, hogy vitatta az annak előfeltételül szolgáló felperesi megbízási díjkövetelés fennállását. A III. rendű alperes ugyan hivatkozott az I. rendű alperes perbeli ingatlanon kívüli egyéb vagyonára, azonban konkrétumok, illetve annak kifejtése nélkül, hogy ezt miből vonta le következtetésként. A III. rendű alperessel szerződéses és egyéb jogviszonyban nem lévő, tőle teljesen független fél, az I. rendű alperes vagyonára önmagában való hivatkozás anélkül, hogy e vagyon meglétét az érintett I. rendű alperes állította vagy arra utalt volna, nem tekinthető olyan konkrét tényállításnak, amely a bíróság bizonyítási kötelezettségről való tájékoztatását tette volna szükségessé. Az ellenbizonyítás lehetőségéről azért sem kellett tájékoztatni az I. és a III. rendű alpereseket, mert az I. rendű felperes által az egyéb vagyon hiányának alátámasztására csatolt okirati bizonyítékokra, az ezzel kapcsolatos tényállításaira (26.G.41.094/2015/132. számú beadvány, 26.G.40.934/2020/56. számú beadvány 15-16. oldal) felhívás, valamint a rPp. 141. § (2) és (6) bekezdéseiben foglalt jogkövetkezményekre történt figyelmeztetés ellenére (26.G.40.934/2020/60-IV. számú végzés) értékelhető nyilatkozatot nem tettek, mert az I. rendű alperes egyáltalán nem nyilatkozott, a III. rendű alperes pedig csupán azt adta elő, hogy az I. rendű felperes a bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget, érdemi bizonyítékot nem terjesztett elő, illetve nem vitatta a III. rendű alperesnek azt az állítását, hogy az I. és II. rendű alperesek közötti szerződés megkötésének időpontjában az I. rendű alperes egyéb vagyona fedezetet nyújtott a követelésére (26.G.40.934/2020/68. számú beadvány). A III. rendű alperes a fenti nyilatkozatában csak abban az egyebekben a bíróság által megítélendő kérdésben nyilvánított véleményt, hogy szerinte az I. rendű felperes a bizonyítási kötelezettségét nem teljesítette, de a részére megküldött okiratra nyilatkozatot nem tett és nem fejtette ki, hogy az okirat milyen indokok folytán nem alkalmas az egyéb vagyon hiányának bizonyítására vagy arra való következtetések levonására.

A Fővárosi Ítéltábla megjegyzi, hogy a rPp. 3. § (3) bekezdésének megsértése egyébként is csak akkor teremthet alapot az elsőfokú ítélet rPp. 252. § (2) bekezdése alapján való hatályon kívül helyezésére, ha az eljárási szabálysértés az ügy érdemi elbírálására kihatott, vagyis, ha a perbeli esetben a III. rendű alperes erre alkalmas bizonyítási eszköz benyújtásával vagy bizonyítási indítvány előterjesztésével bizonyítani kívánta volna az I. rendű alperes fedezetül szolgáló egyéb vagyonának meglétét, de ennek kizárólag azért nem tudott eleget tenni, mert

tájékoztatás hiányában nem tudott az őt ebben a tekintetben terhelő bizonyítási kötelezettségről. A III. rendű alperes azonban a fellebbezésében ezt nem állította, valójában tartalma szerint nem a tájékoztatási kötelezettség megsértését, hanem azt sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a felek perbeli nyilatkozatai és a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján bizonyítottanak fogadta el, hogy az I. rendű alperes 2015. március 24-én az átruházott ingatlanon kívül egyéb vagyonnal nem rendelkezett. Ahogy arra az I. rendű felperes fellebbezési ellenkérelmében helyesen hivatkozott, az ügy érdemi elbírálására tartozik annak megítélése, hogy a bizonyítás eredményének mérlegelése a rPp. 206. § (1) bekezdésének megfelelően történt-e és ennek során az elsőfokú bíróság okszerű következtetésekre jutott-e vagy sem. A III. rendű alperes fellebbezésében a tájékoztatási kötelezettséggel kapcsolatosan előadottak ezért nem szolgáltattak alapot az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére.

Az elsőfokú eljárás kiegészítése és ebben a körben a perbeli ingatlan szerződések megkötésekor irányadó forgalmi értékének megállapítása érdekében szakértői bizonyítás lefolytatására nem volt szükség és lehetőség, mert a feleknek nem volt az elsőfokú eljárásban előterjesztett szakértői bizonyítási indítványa, az I. rendű felperes az erre vonatkozó indítványát nem tartotta fenn, az I. és a III. rendű alperesek pedig szakértői bizonyítást nem indítványoztak, de az egyébként sem lett volna teljesíthető, mert az ingatlan forgalmi értékének az érdemi döntés kapcsán kifejtendő indokokra figyelemmel a per elbírálása szempontjából semmilyen jelentősége nem volt, ezért annak megállapítása érdekében a rPp. 163. § (1) bekezdésére figyelemmel bizonyítást sem kellett, illetve lehetett elrendelni.

A Fővárosi Ítéltábla ezért érdemben bírálta felül az elsőfokú bíróság ítéletét a rPp. 253. § (3) bekezdése szerint a fellebbezési és csatlakozó fellebbezési kérelem, valamint a fellebbezési ellenkérelem korlátai között.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás abból a fellebbezésben felhozott okból nem volt hiányos, hogy a bíróság által hivatkozott magyarországi végrehajtási eljárás adatait nem foglalja magában, mert a rendelkezésre álló adatok szerint az I. rendű alperes ellen Magyarországon végrehajtási eljárás nem indult, így azt értelemszerűen az ítélet tényállásában sem kellett rögzíteni. Ehhez képest az elsőfokú bíróság az ítélet indokolásában valóban az egyéb vagyontárgy hiányát alátámasztó körülményként utalt az I. rendű alperessel szemben más ügyben Magyarországon indult végrehajtási eljárás sikertelenségére, amelynek körében az ítélet indokolását annyiban kell pontosítani, hogy az I. rendű felperes javára más perben megítélt 95.250 forint perköltség végrehajtása iránt az I. rendű alperes ellen 2018. márciusában országnévbán indult végrehajtási eljárás volt eredménytelen. Az elsőfokú bíróság helytelen hivatkozása azonban nem teszi megalapozatlanná az ítéleti tényállást abból a fellebbezésben kifejtett okból, hogy egy meg nem indított végrehajtási eljárás konkrét adatait a bíróság nem tüntette fel.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás ugyanakkor több, a jogerős részítélettel már elbírált, de a második kereset szempontjából közömbös tényállási elemet magában foglal, miközben a fedezetelvonás szempontjából jelentős tényállási elemeket (fedezet elvonása, ingyenes vagyoni előny) az elsőfokú bíróság csak az ítélet jogi indokolásában rögzítette, ezért

annak helyesbítése szükséges az alábbiak szerint. Az elsőfokú ítélet indokaiból következő releváns tényállás szerint az elsőfokú bíróság a 2019. június 6-án jogerős részítéletével kötelezte az I. rendű alperest az I. rendű felperesnek 60.000.000 forint megbízási díj és ennek 2015. március 12. napjától a kifizetésig járó törvényes késedelmi kamata és 3.810.000 forint perköltség megfizetésére. Az I. rendű alperes a 2015. március 24-én megkötött adásvételi szerződéssel a perbeli ingatlan tulajdonjogát a szerződést magában foglaló okirat szerint 30.000.000 forint készpénzben teljesített vételár ellenében átruházta a II. rendű alperesre, majd a II. rendű alperes 2015. december 9-én – a szerződést magában foglaló okirat szerint szintén 30.000.000 forint átutalással teljesítendő vételár ellenében – a III. rendű alperesre. E jogügyletek alapján a szerződések tartalmával szemben vételár megfizetésére nem került sor és az nem is állt a felek szándékában, mivel a vevők az ehhez szükséges fedezettel nem rendelkeztek, vagyis az átruházás a szerződések tartalmával szemben ingyenesen történt és az I. rendű alperes 2015. március 24-én a perbeli ingatlanon kívül egyéb vagyonnal nem rendelkezett. A fenti szerződések alapján a vevők tulajdonjogát az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezték, a perbeli ingatlan jelenleg is a III. rendű alperes tulajdonában áll. A II. rendű alperest 2019. június 14-i hatállyal felszámolás folytán törölték a cégjegyzékből, ezt követően a bíróság vele szemben a pert megszüntette.

A Fővárosi Ítéltábla a per főtárgya tekintetében, a fedezetelvonást és annak következményeit illetően egyetértett az elsőfokú bíróság döntésével, azonban a fellebbezéssel érintett körben részben eltérő alábbi indokok szerint.

Az elsőfokú bíróság a fedezetelvonó szerződés Ptk. 6:120. § (1) bekezdésében meghatározott feltételeit nem a perbeli jogviszonyokra irányadó jogszabály alkalmazásával, de tartalmilag – az ebben a körben azonos jogi szabályozás következtében – helyesen határozta meg, amelyek közül sem az első-, sem pedig a másodfokú eljárásban nem volt vitás, hogy a perbeli szerződések megkötésének időpontjában már fennálló, később jogerős részítélettel megítélt felperesi igény kielégítésére a perbeli ingatlan fedezetül szolgált volna. A III. rendű alperes fellebbezésében a kielégítési alap elvonása, továbbá az elsőfokú bíróság által az ingyenesség körében értékelt, a valós forgalmi értékéhez képest aránytalan vételár meghatározása miatt tartotta az elsőfokú döntést sérelmesnek.

A Ptk. 6:120. § (1) bekezdése szerint a fedezetelvonás egyik konjunktív feltétele a jogosulti igény kielégítési alapjának elvonása, amely a rPtk. kapcsán kialakult, de a Ptk. alkalmazása körében is változatlan ítélkezési gyakorlat és az 1/2011. (VI. 15.) PK vélemény 4. pontja szerint csak akkor valósul meg, ha a fedezetelvonó szerződés miatti vagyonvesztés következtében a jogosult igénye egyéb vagyon hiányában nem hajtható be. Az elsőfokú bíróság ezért helyesen járt el, amikor vizsgálta az I. rendű alperes perbeli ingatlanon kívüli egyéb vagyonának meglétét, amely tény a III. rendű alperes helytálló fellebbezési érvelése szerint valóban a szerződés megkötésének időpontjára vonatkozóan kellett vizsgálni.

A Fővárosi Ítéltábla előrebocsátja, hogy az I. rendű felperes perbeli nyilatkozatait nem lehetett úgy tekinteni, hogy a III. rendű alperes egyéb vagyon meglétére vonatkozó hivatkozását nem vitatja és ezt az elsőfokú bíróság sem állapította meg az ítéletében, ezért a

III. rendű alperes alaptalanul hivatkozott arra a fellebbezésében, hogy a más vagyon meglétét a rPp. 163. § (2) bekezdése szerint az ellenérdekű fél által kétségbe nem vont tényként kellett volna értékelni. Az elsőfokú ítélet fellebbezésben hivatkozott [71] pontja nem az ítélet jogi indokolási részét, vagyis nem az elsőfokú bíróság által megállapított tényeket, az azokból a bíróság által levont következtetéseket, hanem a III. rendű alperes 2022. április 11-én kelt beadványában (26.G.40.934/2020/68.) előadott saját nyilatkozatának az ismertetését tartalmazza. Az I. rendű felperes a perben folyamatosan hivatkozott a perbeli ingatlanon kívüli más vagyon hiányára, a III. rendű alperes elsőfokú ítéletben idézett érvelését a fenti beadványra reagálva kifejezetten iratellenesnek tartotta és megjelölte azokat az okiratokat, illetve kifejtette azokat az indokokat, amelyek az I. rendű alperes vagyontalanságára vonatkozó tényállítást alátámasztják (26.G.40.934/2020/69. számú beadvány).

Az elsőfokú bíróság bizonyítási kötelezettségről és bizonyítási teherről szóló tájékoztatása a fentebb már kifejtettek szerint megfelelt a jogszabályoknak, a bizonyítékok mérlegelése körében az ítélet a III. rendű alperes fellebbezési érvelésével egyezően valóban ellentmondásos, mert az elsőfokú bíróság a kielégítési alap elvonásának tényét úgy vonta a mérlegelés körébe, hogy azt ellentétes irányú bizonyítással az ellenérdekű felek bizonyítási kötelezettségeként határozta meg, amely szerint az egyéb vagyon hiányát az I. rendű felperesnek, míg annak meglétét az I. rendű alperesnek egyidejűleg kellett bizonyítani. Ha ugyanazon tény fennállásának és fenn nem állásának egyidejű bizonyítására az ellenérdekű felek kötelesek, akkor valóban nem egyértelmű, hogy a bíróság a bizonyítás eredménytelenségét vagy sikertelenségét melyik fél terhére értékeli. Ennek azonban a per érdemi elbírálása szempontjából azért nem volt jelentősége, mert az elsőfokú ítélet indokaiból világosan kitűnik, hogy az elsőfokú bíróság a mérlegelés körében annak tulajdonított döntő jelentőséget, hogy az I. rendű alperes nem is kívánt a perben hivatkozni az ingatlanon kívüli egyéb vagyonára, vagyis nem állította, hogy az ingatlan II. rendű alperesre történt átruházásakor az I. rendű felperes követelésének fedezetéül szolgáló egyéb vagyontárggyal rendelkezett volna. Ezt az elsőfokú bíróság a bizonyítékok felek nyilatkozatával egybevetett mérlegelése körében úgy vette figyelembe, hogy az egyéb vagyon meglétét nem tudta és nem is kívánta bizonyítani, ezért fogadta el bizonyítottnak az I. rendű felperes más vagyontárgy hiányára vonatkozó tényállítást, amelyet az I. rendű alperes ellen folytatott végrehajtási eljárás iratai is alátámasztottak.

Az elsőfokú bíróság előbbi mérlegelése nem minősül kirívóan okszerűtlennek, az okiratok tartalmával és a logika szabályaival ellentétesnek a következők miatt. Egy nemzetnév végrehajtó által 2018. július 16-án kiállított okirattal igazolt tény, hogy az I. rendű alperes ellen 95.250 forint behajtása iránt 2018. március 13-án foganatosított végrehajtás nem vezetett eredményre, mert megállapítást nyert, hogy az I. rendű alperes ingó- és ingatlan vagyonnal, valamint bankszámlával sem rendelkezik. A végrehajtás a jogosult követelésének behajtása érdekében az adós vagyona elleni állami kényszerintézkedések alkalmazását jelenti, ezért annak eredménytelenségéből az adós vagyoni helyzetére megalapozottan lehet következtetni. Ahhoz, hogy a fenti végrehajtói okiratból az I. rendű alperes három évvel korábbi vagyoni viszonyaira következtetést lehessen levonni, értékelni kellett a per egyéb adatait és a peres felek nyilatkozatát. Ebben a körben kiemelkedő jelentősége volt annak, hogy miközben az I. rendű felperes következetesen hivatkozott az I. rendű alperes ingatlanon kívüli egyéb vagyonának hiányára, az I. rendű alperes – amely társaság a saját vagyoni viszonyairól a perben egyedülként hiteles és okiratokkal is igazolható információkkal

rendelkezett – nem állította, hogy a perbeli ingatlanon kívüli további vagyontárgyai fedezetet nyújtanak a vele szembeni követelésre, a II. rendű alperessel kötött szerződés fedezetelvonó jellegét ellenkérelmében nem ebből az okból tette vitássá és az I. rendű felperes vagyontalanság körében tett tényállítására a rPp. 141. § (2) és (6) bekezdéseiben foglaltakra történt figyelmeztetés ellenére nem nyilatkozott (26. G. 41.094/2015/81. számú végzés). E miatt úgy kellett tekinteni, hogy a fedezetet nyújtó más vagyontárgy meglétét nem kívánja a védekezése alapjául tényként állítani [rPp. 139. §], ebben a tekintetben az I. rendű felperes tényállításait nem teszi vitássá. Ehhez képest a III. rendű alperes a kereset rá való kiterjesztésétől kezdve hivatkozott arra, hogy az I. rendű alperes egyéb vagyona fedezetet nyújtott a perbeli követelésre, amely konkrétumok nélkül csupán az I. rendű felperes tényállításának a vitatásaként volt értékelhető. A III. rendű alperesnek, mint az I. rendű alperessel szerződéses jogviszonyban nem álló kívülálló személynek elő kellett volna adnia, hogy mely peradatokból vagy milyen egyéb tudomására jutott tényekből vonta le az I. rendű alperes vagyonára vonatkozó következtetést, hogyan, milyen módon jutott azoknak az ismereteknek a birtokába, amelyeken a fenti hivatkozása alapul. Az I. rendű felperes által csatolt nemzetnév végrehajtói iratra a rPp. 141. § (2) és (6) bekezdéseiben foglaltakra történt figyelmeztetést követően egyrészt azt adta elő, hogy a fedezetelvonás tényét a szerződéskötés időpontjára vonatkozóan kell vizsgálni, továbbá, hogy egy magyarországi végrehajtási eljárás sikertelensége sem igazolja az I. rendű alperes vagyontalanságát, mert a társaság gazdasági tevékenységét elsősorban országnévben végzi. Ez utóbbi érvelésében a III. rendű alperes figyelmen kívül hagyta azonban, hogy az I. rendű felperes éppen egy országnévben lefolytatott – azonban a végrehajtható vagyon hiányában eredménytelen – végrehajtásra vonatkozó okirati bizonyítékot csatolt.

A III. rendű alperes nem tárta fel, hogy milyen személyes kapcsolatok, avagy okiratok alapján rendelkezik ismeretekkel az I. rendű alperes 2015. márciusi vagyonára nézve, de ezt a per egyéb adatai sem támasztották alá, mert az okiratok tartalma szerint az I. rendű alperes jogelődje 800 euró ellenében szerezte meg engedményezés útján azt az 50.000.000 forint és járulékaik összegű követelést, amelynek beszámításával végrehajtási árverésen az I. rendű felperes közreműködésével és eljárásának eredményeként megszerezte a perbeli ingatlan tulajdonjogát, amely ingatlanra a tanúvallomásokból kitűnően pénzösszeget sem az állammegóvás, sem beruházás érdekében nem fordított, az I. rendű felperest az ingatlan megszerzésében való közreműködése miatt megillető ügyvédi megbízási díjat azonban nem kívánta megfizetni. A 2018 márciusi eredménytelen végrehajtást és az I. rendű alperes ellen 2019 augusztusától folyó csődeljárást kivéve az I. rendű alperes, illetve jogelődje vagyoni viszonyaira, a perbeli ingatlanon kívüli egyéb vagyontárgy meglétére utaló peradat nem volt. Az I. és a III. rendű alperesek ebben a tekintetben egymással ellentétes perbeli nyilatkozatainak a rPp. 52. § (2) bekezdése szerinti értékelésénél hangsúlyosan kellett figyelembe venni, hogy a saját vagyonára az I. rendű alperes rendelkezett ismeretekkel, aki viszont erre nem hivatkozott, míg a III. rendű alperes a fentiek szerint a hivatkozásának alapjául szolgáló konkrét tényeket nem tárta fel, ezért a felek nyilatkozatának az okiratok tartalmával egybevetett értékelésével csak arra a logikus következtetésre lehetett jutni, hogy az I. rendű alperes a perbeli ingatlan tulajdonjogának átruházásakor az I. rendű felperes megbízási díj követelésének fedezetéül szolgáló más vagyonnal nem rendelkezett.

A fedezetelvonás további egymáshoz képest vagylagos feltétele a tulajdonszerzés ingyenessége, illetve a tulajdont szerző fél rosszhiszeműsége, amelyek közül az elsőfokú

bíróság az ingyenességet vizsgálta és találta megállapíthatónak két ténybeli alapon (vétélár fizetésre vonatkozó szándék, illetve fedezet, valamint a vétélár megfizetésének hiánya, továbbá az ingatlan valós forgalmi értékénél lényegesen alacsonyabb vétélár meghatározás), amelyek közül a III. rendű alperes fellebbezésében csak az ingatlan forgalmi értékével kapcsolatos megállapítást és az ebből levont következtetéseket támadta.

A vétélár ingatlan forgalmi értékéhez viszonyított aránytalanságának a fedezetelvonás megítélése szempontjából a Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint nincs jelentősége. A fedezetelvonás miatti relatív hatálytalanság megállapításának vagylagos feltétele a szerző félre a szerződésből származó ingyenes vagyoni előny. Az ingyenesség ellenszolgáltatás nélküliséget jelent, tulajdonátruházási jogügyleteknél azt az esetet, amikor a vagyontárgy úgy kerül ki a fél tulajdonából, hogy annak helyébe nem lép a jogosult követelésére fedezetet nyújtó más, illetve másnemű, jellemzően pénzbeli ellenszolgáltatás. Az ingyenesen szerző éppen azért köteles a jóhiszeműsége esetén is helytállásra, mert az ellenszolgáltatás nélkül szerzett dolog esetleges elvesztése folytán vagyoni hátrány nem éri, ellentétben a visszerhesen szerzővel, aki csak a rosszhiszeműsége esetén minősül helytállásra kötelezettnek. A szolgáltatás és az ellenszolgáltatás közötti feltűnő értékkülönbség – amelyre a felperes, valamint az elsőfokú bíróság az ingyenesség egyik ténybeli alapjaként hivatkozott – még annak fennállása esetén sem alapíthatja meg a tulajdont szerző fél ingyenes vagyoni előnyhöz jutását, mert annak alapja csak olyan visszerhes szerződés lehet, amelyben a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás nem áll arányban egymással.

Nem volt helytálló ezért az I. rendű felperesnek az az elsőfokú bíróság által is elfogadott érvelése, hogy az ítélezési gyakorlat szerint az ingyenesség körében azt kellene elbírálni, hogy a szerző fél a fedezetelvonó szerződéssel szerzett vagyontárggyal egyenértékű szolgáltatást nyújtott-e, illetve hogy az ingatlan tényleges piaci értéke és a szerződésben megjelölt vétélár közötti értékkülönbség megalapozza az ingyenességet, mert az I. rendű felperes által hivatkozott vizsgálat már önmagában is csak visszerhes ügyletekhez kapcsolódik. Az ingyenes vagyoni előny szerzése pedig a rPtk. alkalmazása körében kialakult, de a Ptk.-ra nézve is irányadó egységes ítélezési gyakorlat, valamint az 1/2011. (VI. 15.) PK vélemény szerint az eleve ingyenes jogügyletekből (pl.: ajándékozás ...) származhat, továbbá az ingyenes vagyoni előnyszerzés akkor is megállapítható, ha a felek valós megállapodása visszerhes szerződéssel leplezett ingyenes szerződés megkötésére irányult (BH2001. 62.).

Az valóban nem kizárt, hogy a bíróság a szerződésben kikötött ellenszolgáltatás mellett minősítsen egy ügyletet ingyenesnek önmagában abból az okból, hogy az ellenérték annak külön bizonyítás nélkül megállapítható csekély összege miatt nem minősülhet a Ptk. fogalomrendszerében az adott szolgáltatás ellenszolgáltatásának, az I. rendű felperes által a perben hivatkozott feltűnően aránytalan vétélár kikötés azonban nem tartozik ebbe a körbe.

Az ingatlan forgalmi értékének ezért az ingyenes vagyoni előny megítélése szempontjából nem volt jelentősége, a fedezetelvonás további feltételei körében pedig azért volt közömbös, mert a II. rendű alperes — amely társaság a Ptk. 6:120. § (4) bekezdése szerint az ingatlan

értékéig lett volna köteles helytállni, de kizárólag a rosszhiszemősége esetén – a jogalanyiségének elvesztése és a per vele szembeni megszüntetése miatt már nem állt perben, így nem kellett vizsgálni a helytállási kötelezettségének mértékét és a rosszhiszemőséget.

Minden jogszabályi alapot nélkülöz és a Ptk., de még az elsőfokú bíróság által alkalmazott rPtk. szabályaival is ellentétes az elsőfokú bíróságnak az a megállapítása, hogy az I. és a III. rendű alperesek helytállási kötelezettsége az ingatlan értékének erejéig áll fenn. Ezzel szemben a jogerős határozattal pénzfizetésre kötelezett I. rendű alperes önkéntes teljesítés hiányában a teljes vagyonával felel az I. rendű felperes követelésének kiegyenlítéséért. Az elsőfokú bíróság értelmezése oda vezetne, hogy az I. rendű felperes igényének kielégítési alapját elvonó I. rendű alperes a fedezetelvonó jogügylet megkötése által kedvezőbb helyzetbe kerülne annál, mintha a fedezetet nem vonta volna el. Az I. rendű alperes helytállási kötelezettségének mértékét tehát a fedezetelvonás nem befolyásolta, az ingatlan jelenlegi tulajdonosának, a III. rendű alperesnek a helytállási kötelezettsége pedig a Ptk. 6:120. § (3) bekezdése szerint a megszerzett vagyontárgyra, nem pedig annak értékére korlátozott, csak annak tűrésére köteles, hogy az I. rendű felperes, illetve annak jogutódja a II. rendű felperes az I. rendű alperessel szembeni követelését a perbeli ingatlanból az arra vezetett végrehajtás útján kielégítse. Amennyiben ingatlan-végrehajtás útján a teljes követelés nem térül meg, a III. rendű alperes, mint a kötelezettől közvetlenül szerzőtől szerző további fél az ingatlanon kívüli egyéb vagyonával helytállni nem köteles. Az ingatlan értékéhez igazodó korlátozott pénzbeli helytállási kötelezettsége a fentiek szerint kizárólag a közbülső szerző II. rendű alperesnek lett volna. Mindezekre tekintettel az ingatlan értékének az I. és III. rendű alperesek helytállási kötelezettsége szempontjából sem volt jelentősége, ezért a fellebbezésben ebben a körben előadottaknak nem volt relevanciája.

Az elsőfokú bíróság a perbeli szerződések ingyenességét nem csupán a vételár és az ingatlan forgalmi értéke között mutatkozó, és ebből a szempontból a fentiek szerint közömbös értékkülönbség alapján állapította meg, annak az ítélet indokaiból egyértelműen megállapítható másik ténybeli alapját az jelentette, hogy a perbeli jogügyletek alapján vételár fizetésére nem került sor és miután az ahhoz szükséges fedezettel a II. és a III. rendű alperesi vevők nem is rendelkeztek, ez nem is állt a szándékukban, vagyis az elsőfokú bíróság a szerződések tartalmi vizsgálata alapján arra a következtetésre jutott, hogy az okiratban rögzített tartalommal szemben az I. és II. rendű alperesek, továbbá a II. és III. rendű alperesek közötti szerződés valójában ingyenes volt, mert a szerződő felek szándéka szerint vételárat nem kellett fizetni és erre nem is került sor. A szerződések tartalmának fentiek szerinti értelmezése és a vevők ingyenes vagyoni előnyhöz jutására vonatkozó megállapítás a bizonyítékok rPp. 206. § (1) bekezdése szerinti mérlegelésén alapult, amelyről az elsőfokú bíróság az ítélet indokolásában számot adott, megindokolta, hogy az okiratok tartamának a tanúvallomásokkal egybevetett értékeléséből hogyan és miként jutott arra a következtetésre, hogy a vételár fizetésére irányuló szándék, lehetőség és tényleges teljesítés hiányában a szerződések ingyenesek voltak. A III. rendű alperes fellebbezésében nem hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság mérlegelését ebben a tekintetben nem találja a jogszabályoknak megfelelőnek és nem adta elő, hogy azt mennyiben, milyen okból tartja sérelmesnek, a szerződések tartalmára vonatkozóan levont elsőfokú következtetéseket egyáltalán nem támadta. A bizonyítékok maguk összességében való értékelésén és a bíróság meggyőződése szerinti elbírálásán, vagyis a rPp. 206. § (1) bekezdésén alapuló döntés korlátját a rPp. 221. § (1) bekezdése szerinti indokolási kötelezettség jelenti, annak felülbírálatának feltételét pedig

az jelenti, hogy a fellebbező fél a fellebbezésében az okok megjelölésével egyértelműen kinyilvánítsa, hogy az elsőfokú bíróság mérlegelését, illetve az ennek alapján meghozott döntést nem tartja jogszabályszerűnek, az számára sérelmes, amit a rPp. alkalmazása körében megtehetett úgy is, hogy visszautal az általa az elsőfokú eljárásban e körben előadottakra. A III. rendű alperes fellebbezése azonban az elsőfokú bíróság szerződések értelmezésével kapcsolatos mérlegelésének támadásaként figyelembe vehető egyetlen nyilatkozatot sem tartalmazott, ezért a perbeli szerződések tartalma körében az elsőfokú bíróság szabad belátása és mérlegelési tevékenysége eredményeként tett megállapítások és az ebből levont következtetések másodfokú eljárásban való felülmérlegelésére nem volt lehetőség. Erre tekintettel nem volt vizsgálható, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékokból okszerű és logikus következtetéssel jutott-e arra, hogy a perbeli szerződések az azokat magukban foglaló okiratok tartalmával szemben ingyenesek voltak.

A fent kifejtett indokok és korlátok között az elsőfokú bíróság döntése helytálló volt, annak megváltoztatására nem volt lehetőség.

Az I. rendű felperes csatlakozó fellebbezése kapcsán a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság indokait a következőkkel egészíti ki. A III. rendű alperes Ptk. 6:120. § (3) bekezdése szerinti helytállási kötelezettsége az általa megkötött szerződés relatív hatálytalanságán, az pedig a jogügylet fedezetelvonó jellegén alapul, vagyis a helytállási kötelezettségnek a fedezetelvonó jelleghez kell kapcsolódnia és ez határozza meg annak mértékét is. A fedezetelvonó jelleg megállapításának egyik feltétele, hogy a jogosult követelésének a szerződés megkötésekor már léteznie kell, illetve a relatív hatálytalanság iránti per megindításakor esedékessé kell válnia. Másfelől a fedezetelvonó jogügylettel szerző fél helytállási kötelezettsége csak erre a követelésre terjed ki, mert a szerződés megkötésekor már fennálló követelés az, amelyre nézve a kielégítési alap elvonását vizsgálni kell, illetve lehet. A perköltség, mint a később megindított perben a bíróság által – a perbeli esetben a 2019. június 6-án jogerős részítélettel – megállapított járulékos költség kielégítési alapjának a 2015. évi szerződésekkel való elvonása nem merülhet fel, még akkor sem, ha a II. és a III. rendű alperesek közötti jogügyletre már a jelen per megindítását követően került sor. Minderre tekintettel az elsőfokú bíróság a III. rendű alperes ingatlannal való helytállási kötelezettségének mértékét helyesen határozta meg a jogerős részítéletben foglalt marasztalási összegben és annak késedelmi kamataiban, az elsőfokú ítélet csatlakozó fellebbezésben foglaltak szerinti megváltoztatására nem volt lehetőség.

A III. rendű alperes perköltséget érintő fellebbezése az alábbiak szerint részben volt alapos. Az I. rendű felperes az ügyvédi munkadíjat az IM rendelet 2. § (1) bekezdése szerint a közte és a jogi képviselője között 2016. február 18-án létrejött megbízási szerződéssel egyezően számította fel, amely szerződésben a felek a képviselő munkadíját 30.000 forint + áfa óradíjban és az erre vetített 20 % + áfa költségátalányban határozták meg. A Fővárosi Ítéltábla megjegyzi, hogy az elsőfokú ítélet indokaiból nem derül ki, hogy az ügyvédi munkadíjat milyen számítással határozta meg, mert az I. rendű felperes által bejelentett 136,1 óra időráfordítás és 20 % költségátalány mellett az elsőfokú bíróság által megítélnél kevesebb ügyvédi munkadíj adódik.

Az IM rendelet 2. § (2) bekezdése indokolt esetben lehetőséget biztosít a bíróság számára a munkadíj összegének mérséklésére akkor, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. Ennek során a bíróság óradíjas elszámolásnál azt vizsgálhatja, hogy a megjelölt tevékenységeket a jogi képviselő valóban elvégezte-e, az ezekhez kapcsolt időráfordítás szükséges és indokolt-e a képviselő által teljesített eljárási cselekményekre, azok tartalmára az ügy ténybeli és jogi megítélésére, az eljárás időtartamára figyelemmel. Az ügyvédi munkadíj mérséklése körében nem vehető figyelembe, hogy a fél jogi képviselőt hatalmazott meg, mert szabad belátása szerint dönthet arról a rPp. szabályai szerint – annak ellenére, hogy jogi képviselőnek tekintendő ügyvédi iroda egyúttal peres fél is –, hogy eljárási jogait és kötelezettségeit nem személyesen, hanem meghatalmazott jogi képviselője útján gyakorolja, amely nem tekinthető sem a célszerű, sem pedig a jóhiszemű pervittel össze nem egyeztethető eljárásnak.

A szerződésben kikötött óradíj összege nem mérsékelhető, mert az a perbeli szerződésre alkalmazandó, az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény (a továbbiakban: Ügyvédi tv.) 9. § (2) bekezdése szerint a felek szabad megállapodásának tárgya, vagyis piaci és egyéb viszonyokra figyelemmel kialakított alku következménye. Annak megítélésénél, hogy a munkadíj arányban áll-e a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel óradíjas elszámolás esetén az vizsgálható, hogy az időráfordítás a fenti szempontokra figyelemmel indokolt-e. Az I. rendű felperes az elsőfokú eljárásban bejelentett 136,1 órához képest fellebbezési ellenkérelmében a tényleges munkaidő ráfordítást 105 óra 20 percben jelölte meg, míg a III. rendű alperes a fellebbezés indokainak kiegészítését tartalmazó Gf/17. sorszámú beadványában azt 100 órában találta elfogadhatónak, amely nyilatkozat abban az értelemben kötötte a Fővárosi Ítéltáblát, hogy ennél kevesebb munkaórát nem lehetett megállapítani. A Fővárosi Ítéltábla szerint a III. rendű alperes által elfogadott 100 órát meghaladó időráfordítás nem volt figyelembe vehető, önmagában a felperes fellebbezési ellenkérelmében levezetett tételes kimutatás adatai alapján, de azért sem, mert nem hagyható figyelmen kívül, hogy a jogerős részítélet – amelyben az elsőfokú bíróság 3.810.000 forint perköltséget ítélt meg az I. rendű felperes javára – meghozatalát követően folytatódó eljárás nem igényelt lényegesen több munkaidő ráfordítást a megbízási díj követelés iránti kereseti kérelemhez képest. Az I. rendű felperes a szerződés fedezetelvonó jellegét alátámasztó nyilatkozatait és jogi érvelését több beadványban kifejtette, számos esetben a korábban már előadottak megismétlésével, így egyebek között a 2022. február 24-i összefoglaló előkészítő irat elkészítésére felszámított 18 óra és a III. rendű alperes beadványára szerkesztett 2022. április 22-i válasziratra számításba vett 5 óra – amely beadványok tartalmának jelentős részét tette ki a korábban már előadottak megismétlése – indokolatlan, továbbá nem tekinthető a célszerű pervittel összeegyeztethetőnek a kihallgatott tanúval való levelezés, illetve az ezért felszámított 2 óra sem.

Az IM rendelet 2. § (1) bekezdés b) pontja szerint az ügyvédi költség körében számíthatók fel a fél által a képviselője részére költségterítésként megfizetett indokolt készkiadások. A megbízási szerződésben foglaltaktól függetlenül – amelyben a felek a költségátalányt a munkadíj részeként határozták meg – a költségátalány általányságként felszámított költségnek, vagyis a megbízás teljesítésével felmerülő kiadásnak, nem pedig a megbízás érdekében kifejtett tevékenység ellenértékének minősül. Ez az értelmezés vezethető le a perbeli

jogviszonyra irányadó Ügyvédi tv. 9. § (1) bekezdéséből, amely szerint az ügyvédet a tevékenységéért megbízási díj és költségtérítés illeti meg, valamint a Ptk. megbízásra vonatkozó rendelkezéseiből és a rPp. 75. § (2) bekezdéséből is. Az ügyvédi költség megállapítása során elsősorban az IM rendelet kellett alkalmazni, amelynek 2. § (1) bekezdés b) pontja két együttes feltételhez köti a munkadíjon felül fizetendő költségek felszámítását és annak a pervesztes fél általi viselését, egyrészt, hogy a fél költségtérítést az ügyvédje részére megfizesse, másrészt, hogy a készkiadások indokoltak legyenek. Függetlenül ezért a költségmeghatározás módjától (tételes meghatározás, átalány összegben való kikötés) ahhoz, hogy ezt az I. rendű felperes a perben alappal érvényesítse, teljesülnie kellett a fenti jogszabályi feltételeknek, vagyis igazolni kellett annak megfizetését és a felszámítás alapjául szolgáló tevékenységek vizsgálatával ellenőrizni kellett a költségátalány indokoltságát. Az ügyvédi megbízás teljesítésével együtt járó költségek átalányösszegben való meghatározása nem vezethet az IM rendelet 2. § (1) bekezdés b) pontjának megkerüléséhez és így ahhoz, hogy a fél az indokoltság alátámasztása és a megfizetés igazolása nélkül pusztán azon az alapon igényelhesse a jogi képviselőjének költségtérítését a perköltség körében, hogy a felek azt a szerződésben átalány összegben határozták meg.

Az I. rendű felperes sem a költségátalány jogi képviselője részére történt megfizetését, sem pedig az annak ellentételezéseként nyújtott egyes szolgáltatások indokoltságát nem támasztotta alá, mert a szerződés tartalma szerint a költségátalány nem foglalja magában a bíróság, illetve harmadik személyek felé kifizetendő készkiadásokat (illeték, szakértői díj, stb.), míg az alapul szolgáló kiadások jelentős része, így a postázási, fénymásolási, telefax, e-mail költségek a perben az elektronikus kapcsolattartás miatt indokoltan nem merültek fel.

Mindezen indokokra figyelemmel a perköltség körében az I. rendű felperes ügyvédi munkadíjként az IM rendelet 2. § (2) bekezdésének alkalmazásával 3.000.000 forint +áfa megtérítésére volt jogosult, a rPp. 75. § (1) bekezdése szerint megillette továbbá az általa előlegezett és jogerős végzésekkel megállapított (26.G.41.094/2015/104-II., 26.G.40.934/2020/37-II., 26.G.40.934/2020/46-III., 26.G.40.934/2020/60-I. számú végzések) összesen 83.000 forint tanúdíj.

A Fővárosi Ítéltábla észlelte, hogy az elsőfokú bíróság a rPp. 77. §-ában foglaltak ellenére nem rendelkezett az állam által előlegezett költségek viseléséről. A 26.G.41.094/2015/61. számú és 70. sorszámú jogerős végzések szerint összesen 157.388 forint fordítói díjat az állam előlegezett és miután ennek a költségnek a túlnyomó része a bírósági határozatok (idézés, jegyzőkönyvek, végzések) fordításával merült fel, azt a rPp. 78. § (4b) bekezdése alapján az állam viseli. A 26.G.40.934/2020/37. számú jogerős végzésben megállapított 10.500 forint elővezetési költséget szintén az állam előlegezte és miután tanú2 tanú elővezetése sikertelen volt és a kihallgatására végül nem került sor, de a vallomása nélkül is érdemi döntés volt hozható, a rPp. 80. § (2) bekezdés első fordulatra figyelemmel a fenti költség viselésére a tanúbizonyítási indítványt előterjesztő I. rendű felperes köteles. Az állam által előlegezett fenti költség viseléséről a rPp. 253. § (3) bekezdés utolsó fordulatra figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla a rendelkező részben foglaltak szerint határozott. A 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 4. §-ában foglaltakra figyelemmel vált szükségessé az elsőfokú ítélet feljegyzett kereseti illeték megfizetésére vonatkozó rendelkezésének pontosítása.

A Fővárosi Ítéltábla a fent kifejtett indokokra tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét a rPp. 253. § (2) bekezdése szerint kizárólag a perköltséget, az állam által előlegezett költség viselését és a feljegyzett illeték megfizetésének módját érintően részben megváltoztatta, egyebekben a per főtárgya tekintetében az érdemben helyes döntést a fentiekben kifejtett eltérő indokok alapján helybenhagyta.

A fellebbezés a per főtárgya tekintetében és a csatlakozó fellebbezés egyaránt alaptalan volt, ezért a felperes és a III. rendű alperes a rPp. 239. §-a alapján alkalmazott 78. § (1) bekezdése szerint a saját jogorvoslati kérelmükkel kapcsolatosan felmerült perköltségük megtérítésére nem tarthattak igényt és kötelesek a feljegyzett fellebbezési és csatlakozó fellebbezési illeték viselésére. A III. rendű alperes csatlakozó fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő, a rPp. fenti rendelkezése alapján köteles azonban az I. rendű felperes fellebbezési ellenkérelmével kapcsolatos perköltségének megtérítésére, amelyet a Fővárosi Ítéltábla az IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján az I. rendű felperes által megjelölt 11 munkaóra alapulvételével állapított meg azzal, hogy az emellett felszámított költségátalány megtérítését az I. rendű felperes a fentebb kifejtett indokok szerint egyrészt az igazolás hiányában, másrészt pedig azért sem követelhetette, mert a tárgyaláson kívüli elbírálás és az elektronikus kapcsolattartás miatt a másodfokú eljárásban nem kellett olyan tevékenységet végezni, amelynek ellenében a felek a szerződésben a költségátalányt kikötötték.

A Fővárosi Ítéltábla a 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés c) és e) pontjai alapján tájékoztatja az I. rendű felperest és a III. rendű alperest, hogy a fellebbezési és csatlakozó fellebbezési illeték az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 78. § (4) bekezdése szerint a határozat jogerőre emelkedését követő hatvanadik napon válik esedékessé. Az illeték megfizetése során közleményként fel kell tüntetni az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát.

Budapest, 2023. június 20.

Dr. Kurucz Zsuzsánna s.k.

a tanács elnöke

Dr. Matosek Edina s.k.
s.k.

Dr. Mizerák Judit

előadó bíró

bíró

